

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1837. 18 Novbr.

46ta lappa.

Zauna sinna.

Is Spanneru semmes. Zau zittfahrt stahstijam schimmis lappäs, kahda sawada luste teem laudim tanni semmê effoht, eeraugoht, kad wehrschtus par kummedinu eekaitina un jahschus ar teem kaujahs. Jo niknaki nabbagus lohpus durx un mohza ar teem asseem isgresnoteem schlehpineem, ko jahneeki winneem meesäs melle eemest, un jo traktaki wehrschi paleek, un jo bailigaki isfkattahs, kad zilweki ar saweem sirgeem dsennahs tik kâ glahbrees no winnu raggeem, jo leelaks preeks fkattitajeem. Ak, juhs zeetas neschehligas firdis, kas juhs preezajee-tees, eeraugoht, kâ mohza nabbagus lohpus! — Laudis tannis malläs irr tik kuhtri, ka semmi sawu mas apstrahda un tã zaur sawu paschu wainu jo deenas jo nabbagi paleek; daschreis ne sunn, kur maifi neme; bet preeksch saweem wehrschtu kummedineem winneem wehl naudas deesgan. Un zil arri kaxa un dumpja tur lihds schim jau bija, wehl winni ne veekuffuschi affini isleet. Rahdã leelã pilssehtã ustaisija ne fenn tik plaschtu nammu, ka tur eekschã 15 tuhkstohsch zilwe-keem ruhmes irr. Tik dauds arri teescham tur fanahze, kad pirmureisi to kummedinu rahdija. Ak, un kã wiffi smehje un lihgsnojahs, kad weens no wehrscheem jahneeka sirgam 3 reis ar raggeem eedubre wehderã, kamehr to pawiffam baddija semmê. — Echo weenu paschtu reis jau teem wihreem, kam tas nams peederr, eenahze 35 tuhkstohsch rubli.

• Zuhras : strauja.

Stahstis no Deewa-padohma un no ta spehka ta Deewa-wahrda pehz grehzineeka isglahbschanas, no Wahz' wallodas pahrtulkohts un ihkfaki fanemts.

Pirmadatta.

Pondones pilssehtã dsihwoja atraitne, kas bija ihstena atraitne, fluffa un pasemmiga. Tas nomirris wihrs schai sawai atraitnei tik no naudas bij atstahjis, ka winnai pahrtischana gan bija, lai gan paknappa, un arri sawus diwi dehlus warreja usaudsinaht un skohlã likt mahzih. Tas wezzakais no scheem, paklausigs un nihligs jauneklis, peegulle wahrsch un nomirre. Za nabbaga mahte, gauschi nofkummusse, tomehr palahwahs us Deewu, un nu jo uszihtigaki patte gabdaja un Deewu lihdsẽ par to weenigu dehlu, kas winnai wehl

atlikke. Zif spehdama ta winnu mahzija un rahdija us mihtu Deewu, bet pee scha jauna puischa, kam bija wahrds Jekobs, wiffa mahziba un rahschana ne ka labba ne padarrija. Lehtprachtigs un ehwergehligs, dewahs winsch arri us negantu nepaklausfchanu, kas pee behrna un jaunekla irr tas leelafais grehks, kas wedd us dauds zitteem grehkeem. Gan ta mahte raudadama winnu luhdse, gan ar affarahm nopuhthehs par winna negantibu, bet par wiffahm schahm nopuhfchanahm Jekoba firds aufstaka un zeetaka ween palikke. Ar zitteem ehwergelegeem behrneem sabeedrodamees eeksch neganteem darbeem, tas flitakais par wiffaem zitteem palikke. Ak, kas warr istahstiht, ar kahdahm raisehm, ar kahdahm firds-sahpehm ta nabbaga mahte deenâs un naktis dohmaja us sawu nelaimigu behrnu, un ne sinn ko buhtu darrijusse, ja buhtu spehjusse scho no tahs palaidnibas un besdeewibas atkal atgreest; bet tas wifs bija par welti. 15 jeb 16 gaddus wezzu, ta winna nodewe pehz pascha gribbeschanas kohpmannaim par selli, bet tik kâ winsch no mahtes bija atschkibrees, tad tuhdaia ar zitteem palaidneem us wiffadeem rupjeem grehkeem padewahs un pehdigi afsagge co kohpmanni, pee kurra winsch deeneja. Ta sahdsiba tappe panahkta, Jekobs zeetumâ eelikts, un tas nahwes spreedums pee karatawas par winnu nospreests, bet pehz atkal tik tahli winnu schehloja, ka pee dschwibas gan lai paliktu, bet eeksch kehdehm fahlehgts ar kuggi us tahdu semmi taptu aiswests, fur wiffadi launa-darritaji ween teef turreti.

Ta nabbaga mahte, pee kurras tas dehls tad ween rahdijahs, kad winnam naudas waijadseja, no schahs nelaimes dabbuja dsirdeht; tuhdaia winna steidsahs us to zeetumu, un tai tikke pakauts, wehl weenreis ar sawu nelaimigu behrnu farunnatees. Zur tanni zeetumâ winsch sehdeja itt kâ apreibis un bes wiffas firds-juschanas ffattijahs winnai azzis. Schi no raudaschanas eefahkumâ ne neeka ne warreja runnaht; bet kad labbi noraudajusees, tad atdarrija sawu mutti un fazzija schohs wahrds: Es nahku schodeen pee tewim, laikam pehdigâ reisê schinni pakaulê tewi redseht. Bet es ne nahku ween kâ tawa mahte, es nahku par leezineeze un apfuhdsetaja prett tewim. Ar sahpehm esmu es tewi dsemdejusse. Ar mihlestibu, ar affarahm, peeminnedama tawa aisgahjuscha tehwa, esmu es tewi audsejusse! Zif daschu nakti esmu nomohdâ nodsihwojusse, strahdadama un pelnidama, lai tewim ne kas ne truhktu, un Deewu par tewim peeluhgdama. Schodeen apleezinaju Deewa preekschâ un preeksch tawahm paschahm aufim, ka es no tawas pirmas behrnibas, zif sinuaju un saprattu, tawu firdi esmu mellejusse pee Deewa peewest un no wiffa launa noraddinaht. Zif mannim sapraschana bijusse, gan esmu tew rahjusse un pahrmahzijusse, gan arri ar mahtes-mihlestibu pazetusse un tawu negantibu panessusse. Zau kahdi gaddi, kamehr zits man ne bij ko ehst, ka ween faufa maife, ko ar sawahm affarahm flazzinaju, un schahs flitkas atraitau drehbes ween walfoju, lai ween tewim ne neeka ne truhktu; wifs kas mannim atlikke no mannas nabbadsibas, to es tewim nodewu, un tew bija glihtums un pilniba pee tawas meefas. Nedsî, es nu esmu nahkusse, tewim to pehdigu mantu nodohst, ko taws tehws mirdams mannim irr atstahjis; scho fwehtu bihbeles-grahmatu, kas zaur wiffaem manneem behdu gad-

deem man par atspaidu un eepreezinataju bijusse. Ganemm nu scho grahmatu un warka winnu pareisi, jo eeksch tahs ween irr tas spehks, zaur kurreu tu atkal no sawa krittuma warri peezelees un no muhschigas nahwes isglahbtees. Kad kahdu reisi Deewa teefas preekschâ satikfimees muhschibâ, tad wehl weenreis es tewim to paschu gribbu apleezinaht, fo schoodeen esmu apleezinajusse; bet tad arri Deewa preekschâ es tewi praffischu, fur tu scho pehdigu atlikfuschu mantu tawa tehwa effi lizzis un woi effi sinnajis winnu gohdinaht un zillaht, kâ pee-Flahjajs.

Jekobs islikfahs kâ apkauehts un itt kâ gribbedams kahdu affaru raudaht. Bet tahs azzis ne bija raddinatas us affarahm. Zomehr sahn eht z winsch tahs mahtes rohku un fazzija: Mahte, paleezi meerâ, es par labbaku zilweku gribbu palikt. Za mahte kahdu masuminu no naudas arr wehl winnam eedewe, jo winna wissu sawu nabbadsibu, un paschu sawu gultu bija pahrdewusse, un tad beidsoht uslikke sawu rohku dehlam us galwas; affaras pluhde par winnas waigeem un raudadama winna luhdse Deewu, lai ta dehla dwehfeli isglahbtu no pasufchanas. Kamehr wehl ta mahte ar to dehlu tâ runnaja, kugga saldahts bija eenahzis tannî zeetumâ un ar kustinatu firdi dsirdejis schohs wahrdus, schis mette ar rohku, to jaunekli aizinadams, ka nu effoht laiks us kugges eet. — Za mahte gan drihs ne spehje us kahjahm stahweht, kad redseja sawu dehlu aiseijam.

Jekobs kahdas stundas eeksch kugges sehdedams, dohmu pilns, ne wahrdu ne warreja runnaht. — Redsi, tur irr arri zitti launa-darritaji; tee winnam dohd glahsi brandwihnu. Jekobs to ne gribb nemt, bet drihs winnam tahs labbas dohmas atkal pasuhd; ta wezza kahriba atkal eefilst, winsch atkal sah k dsert un peedsertees; paschu to naudas masuminu, fo no mahtes dabbujis, nodohd, brandwihnu pirdams, un pehz kahdahm deenahm par leelu glahsi brandwihnu paschu mihtu bihbeli, kurreâ wissas lappas no mahtes affarahm bija flazzinatas, un kurrea wahks ar sudraba sprahdsehm bija apkalts, blehdigam brandwihna-kuptscham nodewe.

L.

(Tahs zittas dalkas us preekschu.)

6ta mihtla.

Maf wihrs ar firmu bahrsdinu
Un bruhneem swahrzineem!
Eas puschko muhsu dahrstiu
Ar jaukeem sakumeem.

Bet raug', tit ween to usskattoht,
Zau ispsesch affaras;
Un ja-raud, winnu nahwejoht,
Kâ gruhtâs waimanâs.

Du dohma: "no ta fargaschobâ! —
Kur man tahds schkelmis derr!" —

Ut draugs, gan wolti busmojees;
Wats daudstreif pehz ta ferr'.

Kad tu pee draugeem weefibâs
To rauschâs eerangi, —
Kas tam bij nahwes-schobibas, —
Tad teescham ne raudi.

Bet winna meefu apehfdams,
Du flawe deweju,
Wehl saimineezi ussteikdams
Par gudru zeppumu.

D. St.—m.

S l u d d i n a f c h a n a s .

1.

Eeksch tahm grammatahm, fo fauz: "Deewa wahrdu mihlotajeem", ne fenn atrads dahs itt jauki stahsti, kurreem irr wirstrakts:

"Sinnas pahf sachtibas beedribahm."

Schahs sinnas wehl fewischki effam liktschi drikkeht, lai dabbu arri wehl wairaf latz weeschu winnas lassih; un raug', mums par leelu preeku isdewahs, fa schi grammatina (kurreai 20 lappu-puffes gnifki), eeksch papihra wahka eeseeta, wairaf ne maksa ne ta 12 kapeikus kappera-naudas. Kam patihf winnu pirkt, woi pa weeneem woi pa sim-teem, tas winnu warr dabbut muhsu nammâ pee Sunder-eelas, tanni pascha istabâ, fur schahs lappas isdalla.

2.

Appaksch Bormanna-muischas, Gaujenes basnijas walsti, irr taggad pabrikis eetai sichts, fur usnemmahs us Dsunderu skunstigu wihs gald-autus, salwettes un zittas tahs das nahtenes aus. — Kam buhtu smalkas linnu dsijas, fo grihb pahrdoh, lai turp laisch sinnu; jo tur tahdas dsijas neween pirkt, ruhlin naudu ismakfajoht, bet arri tahs eemihj, kad patihf, par jau gattaweem audekleem, un ir usnemmahs, ja atkal zittam labbak' ta patihf, no dsijahm, fo atnessih, to aus, fo grihb.

3.

Ne zif tahf no Ahdaschu postes zeenigai leelmahte, us Rihgu brauzoh, Deews sinn, us kahdu wihs, selta pulkstinsch irr iskrittis. Pulstinsam waigs ar afmentineem bija isrohthats, bet rahditaji paschi bija zif no missina. Paffak bija pulstinsam smukka, raiba bilde skunstigi usmahleta. — Kurfsch scho pulstinsu irr atraddis un to mums pascheem te Rihgâ, muhsu nammâ pee Sunder-eelas nodohs, tam leelmahte isfohla 10 sudraba rublus par dahwanu.

Sinna, zif naudas 17. Nowember-mehn. deenâ 1837 eeksch Rihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Sudr. naudâ. Rb. R.	Par	Makfaja:	Sudr. naudâ. Rb. R.
1	pohru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 15	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku	7 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 —	—	tabaka	— 65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1 80	—	fweeesta	— 2
—	ausu	— 55	—	dselses	— 75
—	sirau	1 50	—	linnu, trohna	— 2
—	rupju rudsu-miltu	1 25	—	brakka	— 80
—	bihdeletu rudsu-miltu	1 50	—	kannepu	— 80
—	bihdeletu kweeschu-miltu	2 40	—	schkichtu appinu	— 3
—	meeschu-putrainu	1 40	—	neshkichtu jeb prezzes appinu	— 2
—	eefala	1 10	—	muzzu silku, eglu muzzâ	— 5 30
—	linnu-sehklas	2 75	—	lasdu muzzâ	— 5 50
—	kannepu-sehklas	1 20	—	smalkas fahls	— 4 50
1	wesumu feena, 30 pohdus smaggu	3 —	—	rupjas baltas fahls	— 4 75
barrotu	wehrschi galku, pa pohdu	1 —	—	wahli brandwihna, puffedegga	— 7 —
			—	diwdegga	— 8 75

Weenu sudraba rubli warreja dabbut par 358½ kapeikeem warra naudas.

Wrihw drikkeht, No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. E. E. Napier sky.